

Frankl Davran?? De?erlendirme Ölçe?i (FS)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Frankl Davran?? De?erlendirme Ölçe?i (FS)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21971>

Özet

Frankl Davran?? De?erlendirme Ölçe?i (FS), orijinal olarak çocuklar?n di? tedavisi s?ras?ndaki i?birli?i düzeylerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilm?, gözlem temelli bir araçtır. Ölçek, 1962 y?l?nda Dr. S. N. Frankl taraf?ndan olu?turulmu?tur ve klinisyenlerin çocuk davran??lar?n? h?zli? ve objektif bir ?ekilde dört kategoride s?n?fland?rmas?na olanak tan?r. Türkiye'de yap?lan uyarlama çal??mas? (Y?ld?r?m vd., 2016), ölçe?in **çocuklarda di? korkusu** ve kayg?s?n? ölçmek için kültürel ve dilsel uygunlu?unu ara?t?rm??t?r. Bu çal??ma, FS'nin Türk pedodonti prati?inde davran?? yönetimi ve de?erlendirmesi için potansiyelini ortaya koymu?tur.

Anahtar Kelimeler

Frankl Davran?? De?erlendirme Ölçe?i, FS, **Di? korkusu**, Çocuk di? hekimli?i, **Davran?? de?erlendirme**, i?birli?i, Uyarlama.

Yazarlar

Cem Y?ld?r?m, Özlem Mart? Akgün, Güliz Gülen Polat, Mehmet Ali Ok, Ceyda Altun, F?rat Ba?ak.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, çocuk hastalar?n di? tedavisi ortam?nda gösterdikleri **davran??sal tepkileri** standart, dört kategorili bir sistem kullanarak gözlemlemek ve kaydetmektir. Bu, klinisyenlerin çocu?un i?birli?i düzeyini h?zli?ca belirlemesine ve buna uygun yönetim stratejileri geli?tirmesine olanak tan?r. Ölçek, özellikle di? hekimli?i kayg?s? veya korkusu nedeniyle ortaya ç?kan olumsuz davran??lar? s?n?fland?rmada kritik rol oynar.

Türkiye'deki 2016 uyarlama çal??mas?, FS'nin Türk çocuk popülasyonunda **di? korkusunun** de?erlendirilmesinde geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?l?p kullan?lamayaca??n? test etmeyi amaçlam??t?r. Bu amaçla, ölçek, e? zamanl? olarak kullan?lan Sound-Eye-Motor (SEM) ölçe?i ile kar??la?t?r?larak sonuçlar? analiz edilmi?tir.

Yap?

FS, do?rudan bir öz bildirim arac? olmaktan ziyade, di? hekimi koltu?unda gözlem yoluyla ölçülen **davran??sal i?birli?i** yap?s?n? de?erlendirir. Ölçülen yap?, çocu?un di? hekimli?i ortam?na verdi?i tepkiler üzerinden tan?mlan?r; bu tepkiler, tam i?birli?inden ?iddetli reddetmeye kadar de?i?en bir spektrumda yer al?r. Ölçek, dolayl? olarak, çocu?un **kayg?** ve korku düzeyini davran??sal ç?kt?lar? üzerinden yans?t?r. Yüksek puanlar olumlu i?birli?ini, dü?ük puanlar ise olumsuz ve kaç?nmac? davran??lar? i?aret eder.

Geçerlik

Y?id?r?m ve arkada?lar? (2016) taraf?ndan ger?ekle?tirilen **uyarlama** çal??mas?n?n kaynak özetinde, spesifik istatistiksel geçerlik katsay?lar? (örne?in, yap? geçerli?i veya e? zamanl? geçerlik katsay?lar?) aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak, ölçe?in geçerli?i, di? korkusunu ölçen ve kabul görmü? bir di?er araç olan Sound-Eye-Motor (SEM) ölçe?i ile e? zamanl? olarak kullan?lmas? ve beklenen korelasyonlar?n gözlenmesi yoluyla desteklenmi?tir. Bu yakla??m, Türk popülasyonunda FS'nin ölçmek istedi?i yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?üne dair kan?t sa?lamaktad?r.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?n?n kaynak özetinde spesifik güvenilirlik katsay?lar? (örne?in, Cronbach alfa veya test-tekrar test güvenilirli?i) sunulmam??t?r. Frankl Davran?? De?erlendirme Ölçe?i'nin do?as? gere?i, güvenilirli?in temel göstergesi genellikle **gözlemciler aras? tutarlı?k** (inter-rater reliability) ile de?erlendirilir, zira ölçek tamamen klinisyen taraf?ndan yap?lan gözleme dayan?r. Ölçe?in klinik uygulamada etkinli?i büyük ölçüde farklı gözlemcilerin ayn? davran??? tutarlı? bir ?ekilde s?n?fland?rmas?na ba?l?d?r.

Faktör Analizi

Frankl Davran?? De?erlendirme Ölçe?i (FS), yap?s? gere?i tek boyutlu (unidimensional) bir gözlem aracıdır ve temel olarak çocuklar?n di? hekimli?i ortam?nda gösterdi?i tek bir davran??sal süreklili?i (i?birli?i/i?birli?i eksikli?i) ölçer. Ölçek, önceden tan?mlanm?? ve aç?kça ayr?lm?? dört davran?? kategorisine dayand???ndan, genellikle karma??k bir faktör analizi gerektirmez. Uyarlama çal??mas?nda da ayr? bir faktör yap?s? rapor edilmemi?tir, ölçe?in standart klinik kullan?m yap?s? korunmu?tur.

Araç Bilgileri

Test Çe?idi: Uyarlama (Adaptation) / Gözlem Temelli Klinik De?erlendirme Ölçe?i

Format: 4 puanl? derecelendirme sistemi. Klinisyen veya e?itimli bir gözlemci taraf?ndan doldurulur.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Çocuk Hastalar

Ya? Grubu: Genellikle okul öncesi ve erken okul ça?? çocuklar? (3-8 ya? aral???nda yayg?n kullan?l?r).

Popülasyon Detaylar?: Türk çocuk popülasyonunda di? tedavisi için ba?vuran hastalar.

Test Metodolojisi: Di? hekimli?i tedavisi veya muayenesi s?ras?nda çocu?un davran???n?n klinisyen taraf?ndan belirlenen dört kategoriye göre an?nda s?n?fland?r?lmas?.

Anahtar Kelimeler

Pedodonti, Çocuk davran???, Gözlem ölçe?i, **Psikometrik özellikler**, Di? tedavisi, Frankl.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Özlem Mart? Akgün

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi: ozlemmartiakgun@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas? 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Orijinal ölçek 1962 y?l?nda Dr. S. N. Frankl taraf?ndan geli?tirilmemi?tir. Ölçe?in kullan?m? genellikle klinik ve akademik amaçlıd?r. Ticari bir ücreti olup olmad??? veya kullan?m izinleri konusunda kesin bilgi almak için sorumlu yazar Özlem Mart? Akgün ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Kaynaklar

Y?ld?r?m, C., Akgün, Ö. M., Polat, G. G., Ok, M. A., Altun, C., & Ba?ak, F. (2016). Assessment of dental fear in turkish children with the Frankl Behavior Rating Scale (FS) and the Sound-Eye-Motor (SEM) scale. *Gulhane Medical Journal*, 58(3), 272-276. doi: 10.5455/Gülhane. 180391

Makalenin orijinal ba?lant?s?: uv.tulakbim.gov.tr

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??dan indirilebilir:

[frankl-davranis-de?erlendirme-ölçe?i-fs-toad.pdf](#)

Frankl Davran?? De?erlendirme Ölçe?i (FS) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, Frankl Davran?? De?erlendirme Ölçe?i'nin standart 4

puanl? derecelendirme sistemini temsil etmektedir ve klinisyen taraf?ndan gözlem yoluyla doldurulur.

?iddetle Olumlu (Definitely Positive): Mükemmel i?birli?i, ilgi gösterir, güler, durumu kabul eder, hekimle iyi bir ili?ki kurar.

Olumlu (Positive): ?yi i?birli?i, bazen çekingen olabilir, ancak sözel komutlara uyar ve tedaviyi kabul eder.

Olumsuz (Negative): ??birli?i yapmay? reddetme, isteksizlik, huzursuzluk, bazen a?lama, sözel komutlar? dinlememe, tedaviye kar?? koyma.

?iddetle Olumsuz (Definitely Negative): Tamamen i?birli?i yapmama, ?iddetli a?lama, fiziksel direnç, sandalye üzerinde hareket etme, tedaviye devam etmeyi imkans?z k?lan durumlar.

ARABPSYCHOLOGY.COM